

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	Теорії і історії мистецтв	Рік навчання	4
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Вибіркова
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Семестр	7

ІСТОРІЯ ТЕА- КІНОМИСТЕЦТВА

Семестр 7 (осінь 2021/2022)

01 вересня — 17 грудня

Викладач Осадча Олександра Анатоліївна, кандидат мистецтвознавства, старший викладач

E-mail sandraosadcha@gmail.com

Заняття четвер — 3 та 4 пара (13.00 – 16.30)

Адреса корпус 3, вул. Мистецтв 11

Телефон 057 706-02-81 (кафедра)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи і тільки у робочі дні. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — ТКМ); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_ завдання*. Розширення: *текст* — *doc, docx, ілюстрації* — *jpeg, pdf*. Окрім роздруківок для аудиторних занять, роботи

для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Обговорення проблем, пов'язаних із дисципліною, у коридорах академії не припустимі. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години, у разі дистанційного навчання – через Zoom чи GoogleMeet.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Брокетт О. Г., Гідді Ф. Г. Історія театру. Львів : Літопис, 2014.

Брюховецька Л. Кіномистецтво: навч. посібник для студентів ВНЗ. Київ : Логос, 2011.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Додаткові навчальні матеріали зберігаються в електронному вигляді на кафедрі ТІМ ХДАДМ.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот/зошит для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет, смартфон тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word або LibreOffice.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою навчальної дисципліни «Історія теа-кіномистецтва» є знайомство студентів з основними віхами становлення та розвитку іноземного та вітчизняного театру та кінематографу, особливостями їхнього функціонування в контексті сучасної візуальної культури.

Основними завданнями дисципліни є формування у студентів загального уявлення про театральне та кіномистецтво як синтетичні практики, тісно пов'язаний з образотворчим мистецтвом, літературою, танком, музикою та ін.; ознайомлення здобувачів з основними періодами в історії театру та

кінематографа, зумовленими не тільки ідеологічними і естетичними вимогами тієї чи іншої епохи, пошуками національної ідентичності, а й еволюцією технологій, ринковими механізмами, тощо; розглянення в історичному контексті питання театральної та кінодраматургії, режисури, сценографії, операторської та акторської майстерності, проблеми монтажу і звукозапису, образотворчого і музичного рішення вистав та кінострічок. На прикладі аналізу фільмів, що представляють різні жанри і художні напрямки, розглянути проблеми глядацького сприйняття кіномистецтва.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

- **знати** об'єкт, предмет, структуру історії кіномистецтва як науки; специфіку театру та кіно як видів мистецтва; основні періоди історії їхнього розвитку; основні художні напрями в театрі та кінематографів; особливості творчості провідних майстрів кіно (драматургів, режисерів, операторів, акторів, композиторів, хореографів, художників); взаємозумовленість трансформації мови вистав та кінострічок і технологічних процесів, економіки і глядацького сприйняття;
- **вміти** самостійно та вільно орієнтуватися в теоретико-методологічних засадах історії театральних та кінематографічних практик; обґрунтовувати власну думку щодо дискусійних проблем їхньої історії; класифікувати будь-які види та форми перформативної та екранної творчості; застосовувати знання щодо основних законів розвитку цих мистецтв; виконувати пошук інформації стосовно питань, що розглядаються в ході курсу, з використанням інформаційно-комунікаційних технологій;
- **мати навички** аналізу творів театального та кіномистецтва, роботи з фаховими літературними джерелами та інформаційно-комунікаційними технологіями, аналізу і синтезу інформації, використовувати отримані практичні навички з історії кіномистецтва діяльності, розв'язання складні фахових завдання в роботі зі зірцями кіномистецтва із застосуванням певних теорій, методів, навичок та знань.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Програма курсу спрямована на вивчення процесів становлення і розвитку мистецтвознавчої думки, проблематики та основних напрямків мистецько-теоретичної діяльності. Дисципліна «**Історія теа-кіномистецтва**» вивчається студентами 4-го року навчання зі спеціальності: «Образотворче мистецтво,

декоративне мистецтво та реставрація». Інформативний зміст навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів з 15 тем (3 кредитів ECTS, 120 год.). На вивчення дисципліни у **осінньому семестрі** відводиться **120 год.** (32 год. лекційних, 28 год. семінарських і 60 год. самостійної роботи).

СПЕЦИФІКА ТА РОЗВИТОК ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА

Тема 1. Складові синтетичної природи театральних практик.

Тема 2. Театральне мистецтво в античну епоху

Тема 3. Середньовічний та Ренесансний театр

Тема 4. Театр Нового Часу

Тема 5. Авангардний та сучасний театр.

МОВА КІНЕМАТОГРАФУ: СУТНІСТЬ ТА ІСТОРИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ

Тема 6. Народження кінематографу та еволюція екранних мистецтв.

Тема 7. Кіноавангард 1920-х рр.

Тема 8. Кінематограф 1930-х-1940-х років.

Тема 9. Пошук нових тем в екранних мистецтвах у 1950–1960-ті рр.

Тема 10. Пізньорадянський кінематограф. Феномен українського «поетичного кінематографу».

Тема 11. Постмодерн і морфологічні трансформації кіномистецтва.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом лекційних та семінарських занять. Самостійна робота студента спрямована на завершення семінарських завдань та закріплення лекційних тем. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз, підготовка усних доповідей за лекційними темами дисципліни. Система оцінювання має накопичувальний характер, а саме отримання певного балу за кожну тему дисципліни (семінар,

контрольна).

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є заліки. Для отримання заліку достатньо пройти рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок процесу самостійної роботи. Однією з форм контролю є ведення протягом семестру словника термінів образотворчого мистецтва.

Для тих студентів, які бажають покращити результат, передбачені контрольні питання за темами дисципліни, на які даються відповіді в усному форматі під час заліку (10 балів).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	задовільно	64–74	D
			незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B	незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C			

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять необхідно вимкнути звук мобільних телефонів як студентам, так і викладачу. Вітається власна думка з теми заняття, аргументоване відстоювання позиції. У разі відрадження, хвороби тощо викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю зі студентами.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНОСТІ

Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтверджені). Запізнення на заняття не вітаються. Якщо студент пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні екзаменів тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю помічено списування, аспірант втрачає право отримати бали за тему і перескладає її під час заліку. Якщо це відбулось в процесі заліку — студенти отримують тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД ЗАНЯТЬ (1 рік навчання)

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
02.09	1-2	Лекція	Складові синтетичної природи театральних практик. Театральне мистецтво в античну епоху	4	-	-
09.09	1-2	Семинар	Складові синтетичної природи театральних практик. Театральне мистецтво в античну епоху	2	Доповідь з теми семінарського заняття	Усно
09.09	3	Лекція	Середньовічний та Ренесансний театр	2		
16.09	3	Семинар	Середньовічний та Ренесансний театр	2	Доповідь з теми семінарського заняття	Усно
16.09	4	Лекція	Театр Нового Часу	2		
23.09	5	Лекція	Авангардний та сучасний театр	4		

30.09	5	Семінар	Авангардний та сучасний театр	4	Доповідь з теми семінарського заняття	Усно
07.10	6	Лекція	Народження кінематографа та еволюція екранних мистецтв	4		
14.10	6	Семінар	Народження кінематографа та еволюція екранних мистецтв	4	Доповідь з теми семінарського заняття	Усно
21.10	7	Лекція	Кіноавангард 1920-х рр.	4		
28.10	7	Семінар	Кіноавангард 1920-х рр.	2		
28.10	8	Лекція	Кінематограф 1930-х-1940-х років.	2		
04.11	8	Семінар	Кінематограф 1930-х-1940-х років.	4	Доповідь з теми семінарського заняття	Усно
11.11	9	Лекція	Пошук нових тем в екранних мистецтвах у 1950–1960-ті рр.	4		
18.11	9	Семінар	Пошук нових тем в екранних мистецтвах у 1950–1960-ті рр.	2	Доповідь з теми семінарського заняття	Усно
18.11	10	Лекція	Пізньорадянський кінематограф. Феномен українського «поетичного кінематографу».	2		
25.11	10	Семінар	Пізньорадянський кінематограф. Феномен українського «поетичного кінематографу».	4	Доповідь з теми семінарського заняття	Усно
02.12	11	Лекція	Постмодерн і морфологічні	4		

			трансформації кіномистецтва.			
09.12	11	Семінар	Постмодерн і морфологічні трансформації кіномистецтва.	4	Доповідь з теми семінарського заняття	Усно
09.12 – залік						

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1-2	Складові синтетичної природи театральних практик. Театральне мистецтво в античну епоху	10
3	Середньовічний та Ренесансний театр	10
4-5	Авангардний та сучасний театр	15
6	Народження кінематографа та еволюція екранних мистецтв	10
7	Кіноавангард 1920-х рр.	15
8	Кінематограф 1930-х-1940-х років.	10
9	Пошук нових тем в екранних мистецтвах у 1950–1960-ті рр.	10
10	Пізньорадянський кінематограф. Феномен українського «поетичного кінематографу».	10
11	Постмодерн і морфологічні трансформації кіномистецтва.	10
Усього		100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали		Критерії оцінювання
A	90-100	Студент в повному обсязі опанував матеріал курсу, творчо підійшов до виконання завдань, логічно побудував і фахово виконав усі завдання, надав додаткові варіанти за відповідними темами, продемонстрував здатність до пошуку нестандартних рішень поставлених задач.
B	80-89	Студент добре опанував матеріал курсу, вчасно та якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому зробив декілька незначних помилок.
C	75-81	Студент в цілому добре опанував матеріал курсу, вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому виконана робота мала значні фактологічні недоліки.
D	64-74	Студент не в повному обсязі опанував матеріал курсу, справився з переважною більшістю поставлених завдань або виконав усі завдання на недостатньо професійному рівні, при цьому виконана робота мала значні недоліки (неохайність та запізнення з виконанням, відсутність творчого підходу тощо).
E	60-63	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал курсу, справився з основними з поставлених завдань, але при цьому виконана робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, невчасна подача виконаної роботи тощо).
FX	35-59	Студент не впорався із головними задачами дисципліни, тобто не опанував більшість тем курсу, не відвідував заняття без поважних причин, допустив значну кількість суттєвих помилок при виконанні завдань. Про відсутність належних знань. У цьому

		випадку для отримання оцінки потрібна значна додаткова робота по виконанню усіх завдань відповідно програми курсу і повторна перездача.
F	1-34	Студент не володіє знаннями з усіх модулів курсу, не виконав програми курсу і, відповідно, не впорався з поточними перевітками та не склав диференційного заліку. В цьому випадку передбачений обов'язковий повторний курс навчання.

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента та пропозицію нестандартних рішень задач під час семінарських занять (5), виступ на конференції або публікацію статті за темою дослідження, виконані в межах дисципліни (10). Максимальна кількість додаткових балів: 15.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аристарко Г. История теорий кино / Пер. з іт. Г. Богемського. Москва : Искусство, 1966.
2. Арнхейм Р. Кино как искусство / Пер. з нім. Москва, 1960.
3. Бодрі Жан-Луї. Ідеологічні ефекти базисного кінематографічного апарату. *Кіно-Театр*. 2004. №5.
4. Брокетт О. Г., Гілді Ф. Г. Історія театру. Львів : Літопис, 2014.
5. Брюховецька Л. Кіномистецтво: навч. посібник для студентів ВНЗ. Київ : Логос, 2011.
6. Брюховецька О. Апарат і диспозитив. Вступ до теорії кіно. *Кіно-Театр*. 2009. № 4.
7. Гаврак Збігнєв. Із французької семіотики кіно. *Кіно-Театр*. 2005. № 1.
8. Горпенко В. Архітектоніка фільму. Київ, 2000.
9. Делез Ж. Кино /Пер. з фр. Б. Скуратова. Москва : Гараж, 2004.

10. Деркач О. У гості до Мельпомени. Становлення та розвиток театрального мистецтва. Вінниця : ВДПУ, 2010.
11. Дмитрова. Підручна книга з історії всесвітнього театру. Київ : Державне видавництво України, 1929.
12. Зубавіна І. Екранна культура. Засоби моделювання художньої реальності. Київ, 2006.
13. Історія українського кіно. В 5 т. / [голов. ред. Г. Скрипник] ; НАН України ; ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. – Київ, 2016.
14. Історія українського театру. В 3 т. / Гол. ред. – Г. Скрипник. Київ, 2009.
15. Кракауер З. Від Калігарі до Гітлера. Психологічна історія німецького кіно. Київ : Грані-Т, 2009.
16. Красильникова О. Історія українського театру ХХ сторіччя. Київ : Либідь, 1999.
17. Миславський В. Кінословник. Терміни. Визначення. Жаргонізми. Харків : ХЧМГУ, 2006.
18. Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ століття. Київ : Інтертехнологія, 2006.
19. Нечай О., Ратников Г. Основы киноискусства. Минск, 1978.
20. Садуль Ж. Всеобщая история кино. В 3 т. / Пер. з фр. Москва: Искусство, 1958.
21. Хартнолл Ф. Краткая история театра / Пер. з англ. М. Зерчанінової. Москва: Ad Marginem, 2021.